

§ 45**Förslag att ambulanssjukvårdsnämnden återtar uppdraget om dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi**

HSN 2025-0388

Sammanfattning

Ärendet redovisar förslag och en översiktlig genomförandeplan avseende att återta dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi, i enlighet med ärende Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025-0388). Förvaltningen föreslår att ambulanssjukvårdsnämnden tilldelas vårduppdraget för dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning från år 2028 samt att ambulanssjukvårdsförvaltning erhåller ersättning för förberedande etablering och genomförande under perioden 2026–2028.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Jäv

Christine Lorne (C) och Charlotte Broberg (M) anmäler jäv och lämnar rummet.

Yrkanden

Ordförande Talla Alkurdi (S) yrkar bifall till hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att besluta följande:

1. Ambulanssjukvårdsnämnden får i uppdrag att erhålla vårduppdraget dirigering, väntrumshantering samt vårdtransportbeställning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, för egen del följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ersätta ambulanssjukvårdsnämnden för förberedande etablering och uppbyggnadsarbete för uppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi under år 2026 enligt förslaget.
1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att sambereda återtagandet av dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i budgetprocessen för 2027 och 2028 enligt förslaget.
1. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar åt hälso- och sjukvårdsdirektören att fortsätta förberedelserna för återtag av prioriteringstjänsten i egen regi, i enlighet med tidigare beslut.

Deltar ej i beslut

Carl-Johan Schiller (KD) anmäler att Kristdemokraterna inte deltar i beslutet.

Axel Conradi (M) anmäler att Moderaterna inte deltar i beslutet.

Amelie Tarschys Ingre (L) deltar inte i beslutet.

Särskilt uttalande

Britt-Mari Canhasi (SD) lämnar för Sverigedemokraterna ett särskilt uttalande (bilaga).

Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) lämnar för Moderaterna och Liberalerna ett gemensamt särskilt uttalande.

Carl-Johan Schiller (KD) lämnar för Kristdemokraterna ett särskilt uttalande (bilaga).

Paragrafen är justerad**Skickas till**

Regionstyrelsen

Förslag att ambulanssjukvårdsnämnden återtar uppdraget om dirigeri, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi

Sverigedemokraterna ser att ett övertagande i egen regi av dirigeri, väntrumshantering och vårdtransportbeställning kan innebära fördelar i form av stärkt regional rådighet, bättre samordning inom den prehospitäl vård samt förbättrade möjligheter till ledning, beredskap och resursstyrning.

Samtidigt vill vi understryka att ett återtagande i egen regi inte i sig är en garanti för bättre resultat. Erfarenheter från andra delar av landet visar att utfallet ytterst beror på hur väl genomförandet lyckas i fråga om kompetensförsörjning, tekniskt stöd, kostnadskontroll, redundans och ledning. Förvaltningen framhåller själv att verksamheten är samhällsviktig, att kontinuitet måste säkerställas och att störningar inte får uppstå.

Genomförandet av detta måste därför följas noga så att förändringen faktiskt leder till bättre vårdlogistik, starkare beredskap och ökad effektivitet, och inte till ökade kostnader utan motsvarande verksamhetsnytta.

Förslag att ambulanssjukvårdsnämnden återtar uppdraget om dirigerings, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 18 november 2025, i ärendet Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigerings i egen regi (HSN 2025-0388), att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att fortsätta förberedelserna för att återta prioriterings och dirigeringsstjänsten i egen regi. Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna avstod från att delta i beslutet genom särskilda uttalanden.

Våra partier delar uppfattningen att nuvarande modell för prioritering och dirigerings inom ambulanssjukvården inte är optimal. Det finns väl kända problem med både tillgänglighet och patientsäkerhet, såväl som ett behov av att utveckla helheten i den prehospitla vårdkedjan. Vi delar också ambitionen att uppnå en bättre samordning mellan prioritering, dirigerings och den operativa ambulansverksamheten. Det finns fortfarande många frågor om hur kvaliteten och säkerheten kring prioriteringsverksamheten kan förbättras. Sommaren 2025 visade tydligt att AISAB inte lyckades hantera övergången av ambulansverksamheten på ett tillräckligt bra sätt. Läget inom ambulanssjukvården är fortsatt ansträngd och medarbetare vittnar om en förvärrad arbetsmiljösituation. Att styret vill försvaga politikens möjlighet att följa upp implementeringen i detalj och säkerställa att allt går rätt till genom att skicka bort uppdraget från hälso- och sjukvårdsnämnden till ambulanssjukvårdsnämnden stillar inte vår oro. I sådana här stora komplexa ärenden vore det klokt för politiken att ha kontroll i syfte att undvika ytterligare haveri.

Moderaterna
Liberalerna

Förslag att ambulanssjukvårdsnämnden återtar uppdraget om dirigerings-, väntrumshantering och vårdtransportbeställning i egen regi.

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 18 november 2025, i ärendet Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025-0388), att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att fortsätta förberedelserna för att återta prioriterings- och dirigeringsstjänsten i egen regi. Kristdemokraterna avstod från att delta i beslutet och lämnade ett särskilt uttalande.

Det prehospitla uppdraget utgör ett av de mest samhällsbärande och säkerhetskritiska områdena inom hälso- och sjukvården. Det handlar om både medicinska bedömningar, akuta vårdinsatser samt prehospitla behandlingsinsatser, omvårdnad och transporter. Att skapa struktur, precision och trygghet i dessa kedjor är en kärnuppgift för en region som vill stå upp för en vård som fungerar i verkligheten.

Kristdemokraterna delar uppfattningen att dagens modell för hur detta arbete bedrivs har betydande brister. Att uppnå en bättre samordning mellan prioritering, dirigering och den operativa ambulansverksamheten är nödvändigt. Vi är av den fasta åsikten att dirigeringen behöver ske i regionens egen regi för att ge de prehospitla verksamheterna de bästa förutsättningarna för att bedriva en god och patientsäker vård. Samtidigt stärks behovsprincipen och arbetsmiljön förbättras.

Det förslag som ligger har goda intentioner, men är tyvärr inte tillräckligt. Kvaliteten och säkerheten måste förbättras, ett större och bredare grepp måste tas och fler förändringar behöver genomföras.

Ett grundläggande problem med förslaget är att det inte visar på en lösning hur prio 1-ärenden ska hanteras och prioriteras. Det är väl känt att ambulanser ofta larmas ut i fall som visar sig vara medicinskt omotiverade. Detta leder till ineffektiv resursanvändning. Samtidigt få 20–30 % av patienterna en för låg prioritet vilket är problematiskt ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

En central princip för Kristdemokraterna är att rätt vård ska ges på rätt nivå. För att minska belastningen på den prehospitla vården måste fler patienter mötas av en tillgänglig och trygg primärvård. Därför driver Kristdemokraterna ett flertal frågor vilka, om de genomfördes, skulle leda till en minskad belastning på de prehospitla verksamheterna genom att patienter skulle kunna omhändertas på lägsta ändamålsenliga nivå.

Error! Reference source not found.

Alla ska ha en fast läkarkontakt som har ansvaret för kontinuitet och medicinsk helhetssyn, med god tillgänglighet. Kristdemokraterna vill också reformera sjukvårdsupplysningen 1177. Genom att flytta resurser från 1177:s verksamhet under dagtid till vårdcentralerna ska patienterna kunna få rådgivning från medarbetare i vården som har kännedom om deras medicinska bakgrund. Denna resursförstärkning av vårdcentralerna skulle samtidigt bidra till att öka incitamenten för att primärvårdsrelaterade besvär i högre grad skulle tas om hand på den vårdcentral där man är listad. Vidare ska vårdcentralerna inom samma område gemensamt bemanna en jourcentral under kvällar och helger. För patienten blir tillgängligheten bevarad samtidigt som kontinuiteten och förtroendet för primärvården byggs upp.

Ytterligare en brist i systemet som ej adresseras i det liggande förslaget är förhållandet mellan vårdens olika telefonnummer. Idag kan 1177 vidarebefordra samtal till 112, men inte tvärtom. Det är anmärkningsvärt att det inte går trots att det är nödvändigt för att patienten ska kunna placeras på rätt vårdnivå.

Den prehospitla vården står och faller med medarbetarnas förutsättningar att kunna utöva sitt yrke. De måste få större rådighet över sin arbetssituation och sin egen verksamhet samt få möjlighet att ta det mandat de är utbildade till att göra.

Kristdemokraterna vill därmed ge ambulanspersonalen utökade och tydligare befogenheter och vill titta på exempel från andra regioner. I region Uppsala behöver till exempel medarbetarna ta färre kontakter med läkare inför beslut och de har större möjligheter att själva fatta beslut. Vidare anser Kristdemokraterna att medarbetarna i ambulansen bör få tillgång till patienternas journaler för att kunna göra bättre bedömningar.

Mer måste också göras för att medarbetarna ska få en rimlig arbetsmiljö. Kristdemokraterna driver som enda parti att de så kallade överlappningstiderna förlängs.

Kristdemokraterna ser positivt på ett övertagande av dirigering i egen regi, men vill mycket mer och deltar därför inte i beslutet.